

Ježíš byl na poušti čtyřicet dní.

1. neděle postní cyklu B

Evangelium (Mk 1,12-15)

Duch vyvedl Ježíše na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní a byl pokoušen od satana, žil tam mezi divokými zvířaty a andělé mu sloužili. Když byl Jan (Křtítel) uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangeliu.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Poušť: Pro Izraelity měla poušť mimo jiné náboženský význam, protože právě při putování pouští byl vyvolený lid zformován na „lid Boží“ a byl předmětem zvláštní Boží péče. Byla však rovněž považována za prostor nebezpečí pro duši i tělo jakožto sídlo zlých duchů. Ježíšovo pokušení na poušti nelze přímo vztahovat ke zmíněnému putování Izraele do zaslíbené země, ale spíše k historii Mojžíše a Eliáše (viz následující poznámka). Nelze zapomenout ani na rabínskou paralelu Mesiáše přicházejícího z pouště, která volně vychází z Iz 32,15n.

Čtyřicet: Číslo plnosti. Čtyřicet dní znamená dobrý, Bohem vyměřený čas. Podobně Mojžíš setrval stejnou dobu u Boha na hoře Sinaj (Ex 34,28) nebo Eliáš putoval k Boží hoře Chorebu (1 Král 19,1-8). V těchto případech je vždycky přítomno téma postu a/nebo odkázanost na Boží prozřetelnost.

Pokoušen: Autor na rozdíl od ostatních synoptiků neuvádí, čím satan Ježíše pokoušel, a také se nezdá, že by tak učinil až na konci oněch čtyřiceti dní – spíše se jednalo o průběžný zápas, při němž byl Ježíš zároveň obsluhován anděly. Zápas Ježíše a pokušitele však byl bezpochyby intenzivní. Nemluví se o "výsledku boje", i když se implicitně předpokládá Ježíšovo vítězství.

Satan: Hebrejská varianta řeckého „diabolos“: rozdělovatel, žalobce, nepřítel, svůdce. V Ježíšově době byl vnímán jako bytost, která narušuje vztah mezi Bohem a člověkem, případně vyvoleným národem. V Novém zákoně je prezentován jako vládce tohoto světa, jehož moc Ježíš svým příchodem porazil a jehož na konci času definitivně přemůže.

Dravá zvěř: Ježíš mezi dravou zvěří a anděly (Marek je jediný, který tento obraz používá) má připomínat prvního člověka Adama v ráji. Lidé, zvěř i andělé totiž až do pádu do hříchu žili ve vzájemné shodě; Ježíšovi současníci proto doufali, že očekávaný Mesiáš tento stav, který popisuje prorok (Iz 11,1n.6-8; 32,15-16), obnoví. Ježíš, nový člověk, pokušení nepodlehne a ráj znovu „neprohraje“. Text vede k typologii Adama jako předobrazu Krista. Zatímco Satanovo pokušení a vítězství nad Adamem znamenaly vzájemné

nepřátelství, vítězství Ježíše, nového Adama, znamená smíření a obnovení narušených vztahů. Tato typologie je ještě víc podepřena zmínkou o sloužících andělech, kteří podle některých židovských pramenů pečovali i o Adama a Evu v ráji.

Boží evangelium (= radostná, dobrá zpráva): zde znamená „evangelium o Bohu“, o jeho kralování. Naplnil se čas a teď už je přítomné Boží království - mocná Boží přítomnost, která přináší svobodu a život. Ježíš je dlouho očekávaný posel, který hlásá, že Bůh vzal život Izraele (a potažmo všech lidí) do svých rukou. Toto království se přiblížilo, dosud však nezazářilo ve své skvělosti. Je přítomné už teď, avšak skryté: proto je třeba uvěřit v jeho přítomnost.

SHRNUTÍ

V osobě Ježíše Krista skutečně přichází Boží království. To se ukazuje nově nastolenou harmonií mezi člověkem a „divokými zvířaty“, podobně jako v ráji (Gn 2; Iz 11). Nový Adam přináší pokoj a soulad narušený hříchem starého Adama. Přemáhá „království satana“, a tak může přinášet „Boží království“. Boží vláda, čili Boží přítomnost v moci a síle, je teď mimořádným způsobem blízko lidem. Klíčem ke vstupu do tohoto království pokoje je obrácení. Takové obrácení znamená obrat od sebe k Bohu, od sebedůvěry k víře v Ježíše Krista, od vlastních cest k cestám evangelia.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

I my můžeme být někdy pokoušeni – abychom například dělali něco, co se nesmí, nebo něco jiného než to, co bychom právě měli dělat. Zkusme si uvědomit: „Je tu pokušení, ale já chci, Pane, dělat to, co chceš ty!“ Pamatujme na to, že vždycky můžeme Ježíše poprosit o pomoc.

Starší:

Ježíši na poušti scházelo jídlo i základní pohodlí. Nám také občas jistě něco schází, nebo nám něco vadí. Zkusme přijmout skutečnost, že život je někdy jiný, než bychom si představovali, a můžeme za to i Bohu poděkovat.

Zkusme si

Mladší i starší

Ježíš byl na poušti pokoušen. Zamysli se, jaká tři pokušení jsou pro tebe v této chvíli největší.

Vezmi si list tmavšího barevného papíru (vyber si barvu, která se ti hodně nelíbí) a světlou tužkou nebo pastelkou na něj tato pokušení napiš nebo nakresli. Pokud se ti během týdne povede některé z nich překonat, příslušnou část papíru odstříhni a zahod', nebo přelep světlým papírem. Papír, který takto změní barvu, nebo kterého se zbavíš, ti ukazuje, že i ty dokážeš pokušení s Ježíšovou pomocí překonat.

Tuto aktivitu můžete zkusit i společně při katechezi nebo výuce náboženství; váš učitel nebo katecheta může tmavé papíry připravit a vyzkoušet překonávání pokušení spolu s vámi. V dalším týdnu si můžete říci, jak se vám všem dařilo.